

Torah Saves Lives - Rabbis Meet the Angel of Death

1] [Chagigah 4b:11-5a:3](#)

רב יוסף כי מטי להאי קרא בכי (משלי יג, כג) ויש נספה בלא משפט אמר מי איכא דאזיל בלא זמניה אין כי הא דרב ביבי בר אבבי הוה שכיח גביה מלאך המות אמר ליה לשלוחיה זיל אייתי לי מרים מגדלא שיער נשייא אזל אייתי ליה מרים מגדלא דרדקי

When Rav Yosef reached this verse, he cried: "But there are those swept away without justice" (Proverbs 13:23). He said: Is there one who goes before his time? Yes, like the case with Rav Beivai bar Abaye, who would be frequented by the Angel of Death. He said to his agent: Go, bring me, Miriam raiser of women's hair. He went, and brought him Miriam, raiser of babies.

אמר ליה אנא מרים מגדלא שיער נשייא אמרי לך אמר ליה אי הכי אהדרה אמר ליה הואיל ואייתיתא ליהוי למניינא אלא היכי יכלת לה הות נקיטא מתארא בידה והות קא שגרא ומחריא תנורא שקלתא ואנחתא אגבה דכרעה קדחא ואיתרע מזלה ואייתיתא

He said to him: I told you Miriam, raiser of women's hair! He said to him: If so, return her to life. He said to him: Since you brought her, let her be counted. Rav Beivai: But how were you able to take her? She was holding a shovel in her hand and was lighting and sweeping the oven. She took the fire and set it on her foot; she was scalded and her luck suffered, and I brought her.

א"ל רב ביבי בר אבבי אית לכו רשותא למיעבד הכי אמר ליה ולא כתיב ויש נספה בלא משפט א"ל והכתיב (קהלת א, ד) דור הולך ודור בא. אמר דרעינא להו אנא עד דמלו להו לדרא והדר משלימנא ליה לדומה א"ל סוף סוף שניה מאי עבדת אמר אי איכא צורבא מרבנן דמעביר במיליה מוסיפנא להו ליה והויא חלופיה

Rav Beivai bar Abaye said to him: Do you have the right to act like this? He said to him: And is it not written: "But there are those swept away without justice" (Prov 13:23)? Rav Beivai said to him: And isn't it written: "One generation passes away, and another generation comes" (Ecclesiastes 1:4)? He said to him: I shepherd them, until the years of the generation are completed, and then I pass them on to Duma. Rav Beivai said to him: Ultimately, what do you do with his years? The Angel of Death said to him: If there is a Torah scholar who disregards words said against him, I add those to him and he becomes the replacement.

2] [Moed Katan 28a:17-24](#)

רב שעורים אחוה דרבא הוה יתיב קמיה דרבא, חזייה דהוה קא מנמנמ. אמר ליה: לימא ליה מר דלא לצערן. אמר ליה: מר לאו שושביניה הוא? אמר ליה: כיון דאימסר מזלא, לא אשגח בי. אמר ליה: ליתחזי לי מר. איתחזי ליה. אמר ליה: הוה ליה למר צערא? אמר ליה: כי ריבדא דכוסילתא.

Rav Seorim, Rava's brother, sat before Rava, and he saw that he was dozing, i.e. about to die. Rava said to him: Master, tell him [the Angel of Death] not to torment me. He said to him: Master, are you not a friend of his? He said to him: Since my fate has been handed over, he no longer pays me heed. He said: Master, appear to me. He appeared to him. Rav Seorim said to Rava: Master, did you have pain? He said to him: Like the prick when letting blood.

רַבָּא הוּא יְתִיב קַמִּיה דְּרַב נַחְמָן, חֲזִייה דְּקָא מְנַמֵּן. אָמַר לֵיה: לִימָא לִיה מָר דְּלֹא לְצַעֲרוֹ. אָמַר לֵיה: מָר לֹא אָדָם חָשׁוּב הוּא? אָמַר לֵיה: מֵאן חָשִׁיב, מֵאן סָפִי, מֵאן רְקִיעַ! אָמַר לֵיה: לִיתְחַזִּי לִי מָר. אִתְחַזִּי לֵיה. אָמַר לֵיה: הֲוֵה לִיה לְמָר צַעֲרָא? אָמַר לֵיה: כְּמִישְׁחַל בְּנִיתָא מַחְלָבָא, וְאִי אָמַר לִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זִיל בְּהָהוּא עֲלָמָא כַּד הָוִית — לֹא בְּעִינָא, דְּנָפִישׁ בִּיעֲתוּתִיה.

Rava sat before Rav Nachman, and he saw that Rav Nachman was dozing. Rav Nachman said to Rava: Master, tell him not to torment me. Rava said to him: Master, are you not an important person? Rav Nachman said to him: who is important? Who is honourable? Who is complete? Rava said to Rav Nachman: Master, appear to me. And he appeared to him. Rava said to him: Master, did you have pain? Rav Nachman said to him: Like the removal of hair from milk. Were the Holy Blessed One to say to me: Go to that world as you were, I would not want to go, for the fear of it is great.

רַבִּי אֶלְעָזָר הוּא קֹאכִיל תְּרוּמָה. אִיתְחַזִּי לֵיה, אָמַר לֵיה: תְּרוּמָה קָא אֲכִילָנָא, וְלֹא קוּדֶשׁ אִיקָרִי? חֲלָפָא לֵיה שְׁעֵתָא. רַב שֶׁשֶׁת אִיתְחַזִּי לֵיה בְּשׁוּקָא, אָמַר לֵיה: בְּשׁוּקָא כְּבִהֶמָה? אִיתָא לְגַבִּי בֵּיתָא. רַב אָשִׁי אִיתְחַזִּי לֵיה (בְּשׁוּקָא), אָמַר לֵיה: אִיתְרַח לִי תַלְתִּין יוֹמִין, וְאַהֲדַרִּי[ה] לְתַלְמוּדָאִי, דְּאִמְרִיתוּ: אֲשָׁרִי מִי שְׂבָא לְכָאן וְתַלְמוּדוֹ בְּיָדוֹ. בְּיוֹם תַּלְתִּין אָתָּא. אָמַר לֵיה: מֵאִי כּוֹלִי הָאִי? קָא דַּחֲקָא רַגְלִיה דְּבַר נָתַן, וְאִין מַלְכוּת נּוֹגַעַת בְּחִבְרֶתָהּ אֲפִילוּ כַּמְלָא נִימָא.

Rabbi Elazar was once eating *teruma*, when he appeared to him. He said: I am eating *teruma*; is it not called sacred? The moment passed. He appeared to Rav Sheshet in the marketplace. Rav Sheshet said to him: in the market like an animal? Come to my house! He appeared to Rav Ashi in the marketplace. He said to him: Give me thirty days so that I may review my studies, for you say: Fortunate is the one who comes here with their learning in their hand. On the thirtieth day he came. Rav Ashi said to him: What is all of this? [He replied]: The foot of bar Natan is pushing and one sovereignty does not overlap with its counterpart, even one hairbreadth.

רַב חֲסֵדָא, לֹא הָוֵה יָכִיל לֵיה, דְּלֹא הָוֵה שְׁתִּיק פּוּמִיה מְגִירָסָא, סְלִיק יְתִיב בְּאַרְזָא דְּבִי רַב. פִּקַּע אַרְזָא וְשִׁתַּק, וַיְכִיל לֵיה. רַבִּי חִיָּיא לֹא הָוֵה מְצִי לְמִיקְרָבָא לֵיה, יּוֹמָא חַד אִידְמִי לֵיה כְּעִנְיָא, אָתָּא טָרִיף אַבְבָּא, אָמַר לֵיה: אֲפִיק לִי רִיפְתָּא, אֲפִיקוּ לֵיה. אָמַר לֵיה: וְלֹא קָא מְרַחֵם מָר אַעֲנִיָּא? אֶהְיָא גְבָרָא אֲמַאי לֹא קָא מְרַחֵם מָר? גְּלִי לֵיה, אַחֲוִי לֵיה שׁוּטָא דְּנוּרָא, אֲמַצִּי לֵיה נִפְשִׁיה.

He was unable to take Rav Chisda because his mouth was never silent from study. He went and sat on the cedar of the study hall of the Sages. The cedar cracked and Rav Chisda was silent, he was able to take him. He could not come near Rabbi Chiyya. One day he appeared to him as a poor person. He came and knocked on the door. He said to Rabbi Chiyya: Bring out bread for me, and he took out bread for him. He said to Rabbi Chiyya: Master, do you not have mercy on a poor person? Why, then, do you not have mercy upon that man, [namely me]? He then revealed himself to him, and showed him a fiery rod. Rav Chiyya surrendered himself to him.

3] Shabbat 30a:9-30b:2

כדבר יהודה אמר רב דאמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא אדעה מה חדל אני אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא רבוננו של עולם הודיעני ה' קצי אמר לו גזרה היא מלפני שאין מודיעין קצו של בשר ודם ומדת ימי מה היא גזרה היא מלפני שאין מודיעין מדת ימיו של אדם ואדעה מה חדל אני אמר לו בשבת תמות אמות באחד בשבת אמר לו כבר הגיע מלכות שלמה בנך ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא אמות בערב שבת אמר לו כי טוב יום בחצריך מאלף טוב לי יום אחד שאתה יושב ועוסק בתורה מאלף עולות שעתידי שלמה בנך להקריב לפני על גבי המזבח כל יומא דשבתא הוה יתיב וגריס כולי יומא ההוא יומא דבעי למינח נפשיה קם מלאך המות קמיה ולא יכיל ליה דלא הוה פסק פומיה מגירסא אמר מאי אעביד ליה הוה ליה בוסתנא אחורי ביתיה אתא מלאך המות סליק ובחיש באילני נפק למיחזי הוה סליק בדרגא איפחית דרגא מתותיה אישתיק ונח נפשיה

As Rav Yehuda said that Rav said: What is the meaning of that verse which David said: "God, make known to me my end, and what are the measure of my days; let me know how short-lived I am" (Psalms 39:5)? David said before the Holy Blessed One: Ruler of the Universe, God, make known to me my end? God said to him: It is decreed before Me that I do not reveal the end of flesh and blood. And what are the measure of my days? It is decreed before Me not to reveal the measure of a person's days. Let me know how short-lived I am. God said to him: You will die on Shabbat. Let me die on the first day of the week! God said to him: the kingdom of your son Solomon has already arrived, and one kingdom does not overlap with another by even a hairbreadth. I will die on Shabbat eve. God said to him: "For a day in your courts is better than a thousand" (Ps 84:11); a single day in which you sit and engage in Torah is preferable to Me than the thousand burnt-offerings that your son Solomon will offer before Me on the altar (I Ki 3:4).

Every Shabbat he would sit and learn all day. On that day on which he was supposed to put his soul to rest, the Angel of Death stood before him and was unable because his mouth did not pause from study. He said: What shall I do to him? David had a garden behind his house; the Angel of Death came, climbed, and shook the trees. He went out to see. As he climbed the stair, the stair broke beneath him. He was silent, and died...

4] Ketubot 77b:7-10

מכריז רבי יוחנן: הזהרו מזבובי (של) בעלי ראתו. רבי זירא לא הוה יתיב בזיקיה. רבי אלעזר לא עייל באהליו. רבי אמי ורבי אסי לא הוו אכלי מביעי דההיא מבואה. רבי יהושע בן לוי מיכרך בהו ועסיק בתורה. אמר: "אילת אהבים ויעלת חן", אם חן מעלה על לומדיה, אגוני לא מגנא

Rabbi Yochanan announced: Be careful of the flies found on those afflicted with ra'atan. Rabbi Zeira would not sit where the wind blew. Rabbi Elazar would not enter the tent, and Rabbi Ami and Rabbi Asi would not eat eggs from an alley. Rabbi Yehoshua ben Levi would attach himself to them and study Torah, saying as justification the verse: "The Torah is a loving hind and a graceful doe" (Prov 5:19). If it bestows grace on those who learn it, does it not protect?

כי הוה שכיב, אמרו ליה למלאך המות: זיל, עביד ליה רעותיה. אזל איתחזי ליה. אמר ליה: אחוי לי דוכתאי. אמר ליה: לחיי. אמר ליה: הב לי ספינך, דלמא מבעתת לי באורחא. יהבה ניהליה. כי מטא להתם דליה, קא מחוי ליה. שוור נפל לההוא גיסא. נקטיה בקרנא דגלימיה. אמר ליה: בשבועתא דלא אתינא. אמר קודשא בריך הוא: אי איתשיל אשבועתא — ניהדר. אי לא — לא ניהדר. אמר ליה: הב לי ספינאי. לא הוה קא יהיב ליה. נפקא בת קלא ואמרה ליה: הב ניהליה, דמיתבעא לבריתא. מכריז אליהו קמיה: פנו מקום לבר ליואי! פנו מקום לבר ליואי! אזל, אשכחיה לרבי שמעון בן יוחאי דהוה יתיב על תלת עשר תבטקי פיזא. אמר ליה: אתה הוא בר ליואי? אמר ליה: הן. נראתה קשת בימיך? אמר ליה: הן. אם כן, אי אתה בר ליואי. ולא היא, דלא הואי מידי. אלא סבר: לא אחזיק טיבותא לנפשי.

When Rabbi Yehoshua ben Levi was dying, they said to the Angel of Death: Go, perform his bidding. He went and appeared to him. Rabbi Yehoshua ben Levi said to him: Show me my place. He said to him: Very well. He said to him: Give me your knife, lest you frighten me on the way. He gave it to him. When he arrived there, he lifted and he showed it to him. Rabbi Yehoshua jumped and fell into that other side. He grabbed him by the corner of his cloak. Rabbi Yehoshua said to him: I swear that I will not come! The Holy Blessed One said: If he ever requested dissolution concerning an oath, he must return. If not, he need not return. He said to him: Give me my knife. He did not give it to him. A Divine Voice emerged and said to him: Give it to him, as it is necessary for the created. Elijah announced before him: Make way for the son of Levi, make way for the son of Levi. Rabbi Yehoshua ben Levi went and found Rabbi Shimon ben Yochai sitting on thirteen golden stools. Rabbi Shimon said to him: Are you the son of Levi? He said to him: Yes. Was a rainbow ever seen in your days? He said: Yes. If so, you are not the son of Levi! And that is not so, for there was no rainbow seen at all, but he thought: I do not want to take credit for myself.

רבי חנינא בר פפא שושביניה הוה. כי הוה קא נחא נפשיה, אמרו ליה למלאך המות: זיל עביד ליה רעותיה. אזל לגביה ואיתחזי ליה. אמר ליה: שבקי תלתין יום עד דנהדר תלמודאי. דאמרי: אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו. שבקיה, לבתר תלתין יומין אזל איתחזי ליה. אמר ליה: אחוי לי דוכתאי. אמר ליה: לחיי. אמר ליה: הב לי סבינך דלמא מבעתת לי באורחא. אמר ליה: כחברך בעית למיעבד לך? אמר ליה: אייתי ספר תורה וחזי מי איכא מידי דכתיב ביה דלא קיימתי. אמר ליה: מי איברכת בבעלי ראתון ואיעסקת בתורה? ואפילו הכי, כי נח נפשיה אפסיק ליה עמודא דנורא בין ידיה לעלמא. וגמירי דלא מפסיק עמודא דנורא אלא לחד בדרא או לתרין בדרא.

Rabbi Chanina bar Pappa was a friend of his. When Rabbi Chanina was dying, they said to the Angel of Death: Go, perform his bidding. He went before him and appeared to him. He said to the angel: Leave me for thirty days until I have reviewed my studies, for they say: Happy is the one who comes here with their learning in their hand. He left him, and after thirty days he again went and appeared to him. He said to him: Show me my place. He said to him: Very well. Rabbi Chanina said to him: Give me your knife, lest you frighten me on the way. He said to him: Do you wish to do to me as your fellow did? He said to him: Bring a Torah scroll and see: Is there anything written in it that I have not fulfilled? He said to him: But did you attach yourself to those afflicted with ra'atan and study Torah? And even so when he passed away a pillar of fire separated him from everyone. And it is learned that a pillar of fire separates in this manner only for one in a generation or for two in a generation.

5] Proverbs 3:18

(יח) עץ־חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מאשר:

(18) She is a tree of life to those who grasp her, And whoever holds on to her is happy.

6] Kiddushin 30b

תנו רבנן: "ושמתם" – סם תם, נמשלה תורה כסם חיים...

The Sages taught: "And you shall place [vesamtem] these words of Mine in your hearts" (Deut 11:18). Read this as 'sam tam', a perfect elixir. The Torah is compared to an elixir of life...